

Regionalt stöd Individbaserad systematisk uppföljning (ISU)

Erfarenheter från en pilotomgång ISU-utbildning våren-25

Välfärdsrådet 250911

*Caroline Mörk & Henrietta Forsman
Utvecklingsledare RSS Dalarna*

Individbaserad systematiskt uppföljning, ISU

ISU handlar om att:

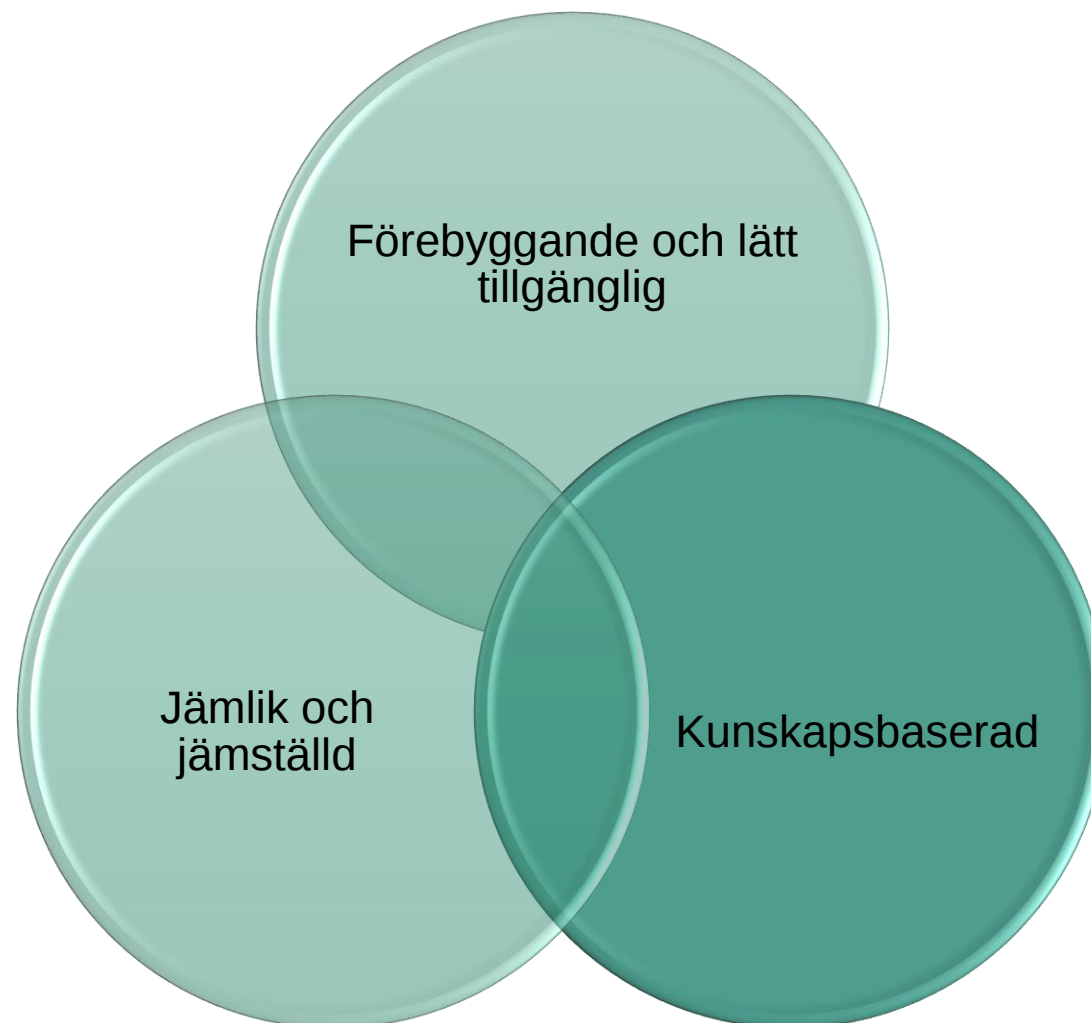
- Beskriva och mäta arbetet med enskilda individer
- Sammanställa informationen på gruppnivå i syfte att utveckla verksamheten och dess kvalité, skapa beprövad erfarenhet

ISU ska särskiljas från verksamhetsuppföljning och individuppföljning i enskilda ärenden.

Bakgrund

- RSS Dalarna har fått i uppdrag av Socialchefsnätverket att erbjuda länets kommuner ett regionalt stöd i individbaserad systematisk uppföljning (ISU).
- Dialog och förankring har även skett med de regionala IFO-chefsnätverket och chefsnätverket för funktionshinderområdet (LSSoL-nätverket) för att få en verksamhetsnära förankring av utbildningens upplägg och intentioner och anpassning av Dalarnas kontext och behov.
- RSS har även inhämtat en nulägesbild av hur socialtjänstens verksamheter i Dalarna arbetar med ISU idag genom nätverket för verksamhetsutveckling SUD/RSS.
- Erfarenhetsutbyte med FoU Västernorrland kring material och upplägg.
- Jämställdhetsintegrerad ISU-utbildning – utarbetat från SKR
- Omställning nya SoL – Kunskapsbaserad verksamhet, jämställd och jämlik

Hållbar socialtjänst- Ny socialtjänstlag

Om jämställdhet, uppföljning och analys

En av grunderna i jämställdhetsarbetet är **individbaserad statistik uppdelad på kön.**

Det behövs för att till exempel:

- upptäcka omotiverade skillnader utifrån kön
- följa utveckling mellan kön över tid
- följa upp verksamhetsförbättringar som görs – blir det mer jämställt?

Om ojämställdhet i socialtjänsten

-SKRs kunskapsöversikt

Översikten har tagits fram av forskarna Maria Andersson Vogel och Birgitta Persdotter, och går igenom kunskapsläget inom:

- Ekonomiskt bistånd
- Skadligt bruk och beroende
- Omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Social barn och ungdomsvård
- Familjerätt
- Våld i nära relationer

[Kunskapsöversikt, ojämställdhet i socialtjänsten | Framtidens socialtjänst | SKR](#)

Så ojämställt är det

Kunskapsöversikten visar att samhällets normer återspeglas i socialtjänstens handläggning, och att föreställningar om hur flickor, pojkar, kvinnor och män “är” och “gör” får tydliga konsekvenser för dem som söker och får stöd. Samtidigt påverkas individer ifall socialtjänsten inte ser skillnaderna i livsvillkor för kvinnor, män, flickor och pojkar eller personer med annat kön.

Bland annat visar översikten att:

- **Män ses som familjeförsörjare, kvinnor som passiva omsorgsgivare.**
- **Det anses viktigare att män kommer i arbete än kvinnor.**
- **Synen på kvinnors och mäns skadliga bruk och beroende skiljer sig åt, vilket påverkar vilket stöd och insatser som beviljas**
- **Mammors och pappors förmågor som föräldrar bedöms olika. Föreställningar om mammor och pappor påverkar barnutredningar och beslut.**
- **Utomeuropeiskt ursprung minskar sannolikheten till beviljade insatser.**
- **Flickors utsatthet fångas upp bättre än pojkars.**
- **Våld från pappor tonas ner till förmån för intakta kärnfamiljer.**
- **Det finns stora kunskapsluckor om hedersrelaterat våld.**

Syfte med ISU-utbildningen

ISU-utbildningens syfte är att *praktiskt testa* individbaserad systematisk uppföljning som verktyg och arbetssätt för att utveckla socialtjänstens verksamhet. Utbildningen fokuserar på *praktiskt arbete och erfarenhetsutbyte*.

Via ISU får vi veta mer!

- Vilka insatser har vi?
- Hur fungerar insatserna?
- Vilka resultat ger insatserna?
- Är det någon/några insatser som inte bidrar med tillräcklig nytta? Ska vi sluta göra något av det vi gör idag (avimplementera)?

ISU ger underlag för beslut om: Vilket stöd ska vi ge och vilket stöd vi inte ska ge?
Vilka insatser ska vi ha? På vilka sätt ska vi ge stöd/insatser? osv.

ISU kan ge nytta på olika nivåer

- I det direkta arbetet med enskilda vid val av insats och arbetssätt
 - Vilka insatser, metoder, arbetssätt har vi som passar just det här ärendet? Och vilken kunskap har vi om de metoderna eller arbetssätten?
- I verksamheten för att utveckla kvaliteten i arbetet med individen
 - Föreskrifter för kvalitets- och ledningssystem som stöd i arbetet
- Stärkta förutsättningar att använda statistik genom erfarenheter som kommer med ISU
 - Genom att börja att samla in data, analysera osv.
 - Genom att fundera över vilken statistik vi behöver hämta in för att svara på olika frågor?

ISU skapar beprövad erfarenhet

Bild från socialstyrelsen

Nuläge och erfarenheter av vårens ISU-utbildning

- 13 kommuner deltog, stort intresse och engagemang!
- Positiv återkoppling – ökad kunskap, engagemang och samarbete
- **Lärdomar:** ISU kräver förberedelse, struktur och rätt deltagargrupper (chefer, utvecklingsfunktioner, systemkunniga)
- **Utmaningar:** varierade förutsättningar lokalt, varierad kunskapsnivå, tidsbrist, bristande kunskap och förankring hos chefer

Våra lärdomar (RSS)

- ISU uppskattas, intresse och engagemang finns, ser nyttan men kräver tydligare förutsättningar lokalt
- Regionalt stöd fungerar – men måste kompletteras av lokal förankring och ledarskap
- Kopplingen till pågående nationella satsningar ger styrka och komplement till det regionala stödet om ISU.

Ledningens och styrningens roll i ISU

- **Sätter riktning och mandat** – politiken formulerar mål, prioriteringar och krav på uppföljning som ger verksamheten tydligt uppdrag.
- **Skapar förutsättningar** – ledning och styrning säkerställer resurser, kompetens och systemstöd för att ISU ska fungera i vardagen.
- **Ansvarar för användning av kunskap** – resultat från ISU ska inte bara samlas in utan också användas i beslutsfattande, utveckling och styrning.
- **Driver kulturförändring** – tydliggör att systematisk uppföljning är en del av kärnuppdraget och en grund för rättssäkerhet, kvalitet, som skapar en kunskaps- och lärande organisation.
- 👉 **Utan aktivt ägarskap från ledning och politik riskerar ISU att bli en metod i marginalen istället för ett verktyg som styr och utvecklar hela verksamheten.**

Medskick!

- Värdet av ISU är beroende av att någon måste vilja veta något- formulera ett behov av kunskap.
- Många vill ha stöd i analys men analysen börjar i frågan- vem är intressent?
Frågan styr vilka uppgifter vi behöver och hur vi sedan kan analysera uppgifterna
- Man kan inte skapa kunskap om allt och hela tiden- vad som är viktigt varierar i kommuner och verksamheter. Vad är det som skaver? Vad är det vi inte riktigt får fatt i, vad konkret behöver vi veta mer om?